

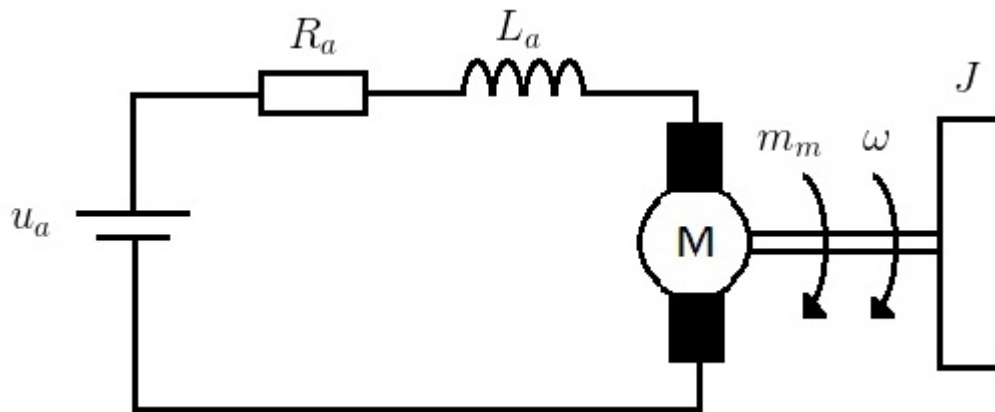
Osnove mehatronike

Međuispit

19.04.2017

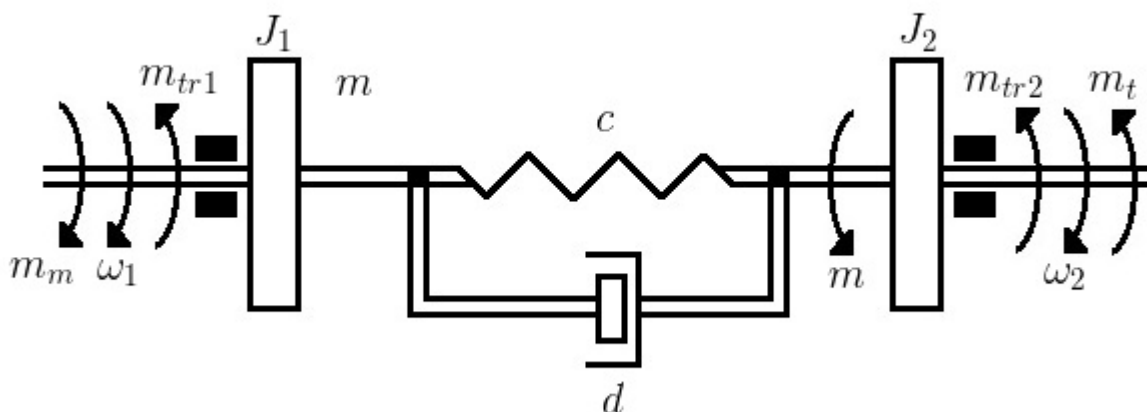
1. zadatak (10 bodova)

a) (5 bodova) Na slici 1 prikazan je elektromehanički sustav za koji je potrebno nacrtati odgovarajući vezni graf te na njemu naznačiti crtice kauzalnosti.

Slika 1: Slika uz a) dio zadatka 1

b) (5 bodova) Nacrtati vezni graf te označiti crtice kauzalnosti, za slučaj da se umjesto momenta tromosti J , spoji radni mehanizam prikazan slikom 2, koji se sastoji od 2 zamašne mase J_1 i J_2 koje su vezane elastičnom osovinom koeficijenta elastičnosti c i faktora prigušenja d . Pretpostavlja se da u ležajevima djeluje moment viskoznog trenja proporcionalan brzini vrt-nje $m_{tr1} = d_1 \cdot \omega_1$ i $m_{tr2} = d_2 \cdot \omega_2$. Dodatno pretpostavlja se da na radni mehanizam djeluje konstantan moment tereta m_t .

Slika 2: Slika uz b) dio zadatka 1

Podsjetnik: Moment na elastičnoj osovini dan je izrazom $m = c \cdot (\phi_1 - \phi_2) + d \cdot (\omega_1 - \omega_2)$, pri čemu $\phi_1 - \phi_2$ predstavlja kut uvijanja.

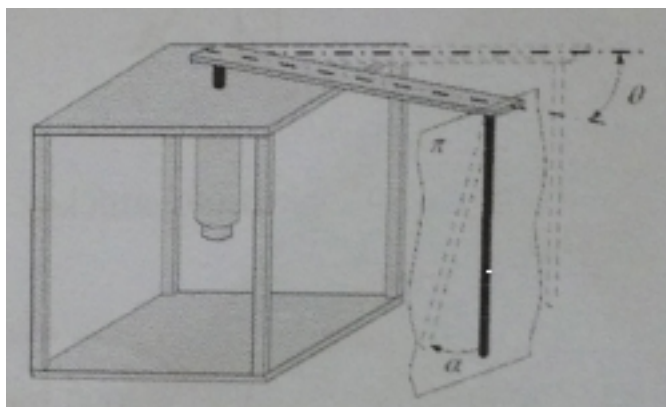
2. zadatak (15 bodova)

Na slici 3 prikazan je elektromehanički sustav rotacijskog njihala koji se sastoji od štapa mase m , pripadnje duljine L , ruke duljine r i pripadnog momenta tromosti J_r . Elektromehanički sustav pogonjen je motorom koji na izlaznoj osovini daje moment M_n

Uz poopćene koordinate α i θ (slika 3), potrebno je:

- (5 bodova) odrediti Lagrangian sustava,
- (5 bodova) korištenjem Lagrangove jednadžbe odrediti diferencijalne jednadžbe gibanja sustava,
- (5 bodova) odrediti diferencijalne jednadžbe gibanja sustava uz pretpostavku da postoji moment vizkoznog trenja $d \cdot \dot{\alpha}$ koji djeluje oko točke hvatišta njihala (točka A).

Moment tromosti tankog štapa, duljina L , oko osi rotacije iznosi $J_{CM} = \frac{m \cdot L^2}{2}$

Slika 3: Slika uz zadatak 2

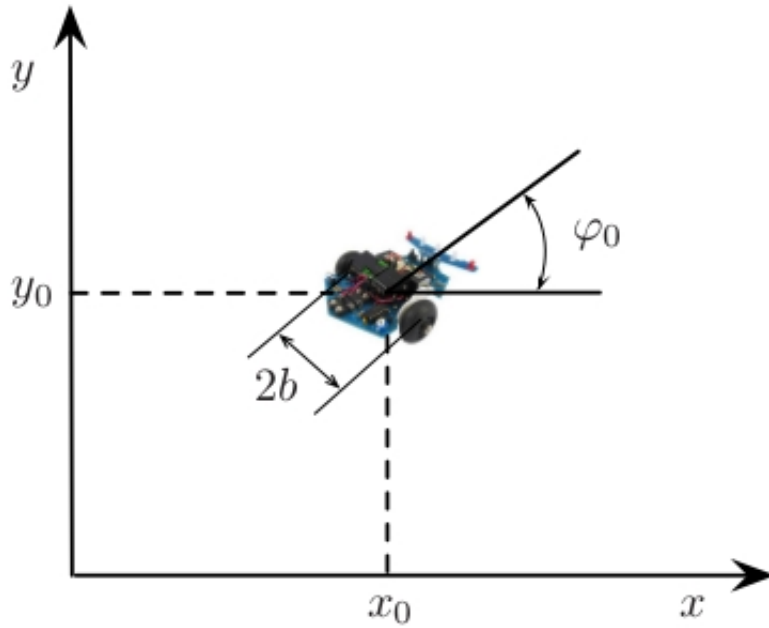
3. zadatak (10 bodova)

Položaj mobilnog robota s diferencijalnim pogonom određen je koordinatama x , y i orijentacijom θ (slika 4). Razmak između pogonskih kotača iznosi $2b = 0.4m$, a polumjer kotača iznosi $R = 0.1m$.

Potrebno je odrediti položaj mobilnog robota (x , y , θ) u trenutku $t_f = 3s$, ukoliko je u trenutku $t = 0$, položaj mobilnog robota sljedeći: $x_0 = 0m$, $y_0 = 0m$ i $\theta = 0 \text{ rad}$ i vrijedi:

a) (6 bodova) kutne brzine pogonskih kotača su konstantne i iznose $\omega_L = 1 \text{ rad/s}$ i $\omega_D = 2 \text{ rad/s}$,

b) (4 bodova) pogonski kotači iz mirovanja jednoliko ubrzavaju kutnim ubrzanjima $\alpha_L = 2 \text{ rad/s}^2$, $\alpha_D = 1 \text{ rad/s}^2$.

Slika 4: Slika uz zadatak 3